

1. Авраменко О. Н., Митько О. В. Современные подходы к комплексной реабилитационной терапии больных рассеянным склерозом. Слобожанський науково-спортивний вісник. 2013. № 3. С. 175–179.
2. Аля Омар Самара Общие вопросы физической реабилитации лиц с рассеянным склерозом URL: <https://www.sportpedagogy.org.ua/html/journal/2008-09/08aospsns.pdf>
3. Марченко О., Найда Н. Физическая реабилитация больных рассеянным склерозом. URL: <http://sportlib.info/Books/XXPI/2006N2/p70-77.htm>
4. Николаев Е. Л., Полуэктов М. Г., Васильева Н. В., Голенков А. В. Психотерапия в лечении и реабилитации больных рассеянным склерозом. Журнал неврологии и психиатрии. 2017. №12, С. 132–140.
5. Переседова А. В., Черникова Л. А., Завалишин И. А. Физическая реабилитация при рассеянном склерозе: общие принципы и современные высокотехнологичные методы. Актуальные вопросы неврологии и нейрохирургии. 2013. №10. С. 14–21
6. Тец А. Б., Калашникова И. В., Повитчан О. Ю. Значение физической реабилитации в комплексном лечении рассеянного склероза. Фізична реабілітація та рекреаційно-оздоровчі технології. 2017. № 2. С. 75–87.
7. Школьник В. М., Бараненко О. М., Погорелов О. В., Кальбус О. І. Сучасні підходи до лікування при загостренні розсіяного склерозу з позицій доказової медицини. Український медичний часопис. 2014. № 4(102). С. 108–111.

Reference

1. Avramenko O. N., Mytko O. V. (2013) Sovremennye podkhody k kompleksnoi reabylytatsyonnoi terapiy bolnykh rasseiannym sklerozom [Modern approaches to complex rehabilitation therapy of patients with multiple sclerosis]. Slobozhanskyi naukovy-sportyvnyi visnyk [Slobozhansk Scientific and Sport Bulletin]. vol. 3. pp. 175–179. (In Russian).
2. Alia Omar Samara Obshchye voprosy fyzycheskoi reabylytatsyy lyts s rasseiannym sklerozom [General issues of physical rehabilitation of people with multiple sclerosis] URL: <https://www.sportpedagogy.org.ua/html/journal/2008-09/08aospsns.pdf> (In Russian).
3. Marchenko O., Naida N. Fyzycheskaia reabylytatsiya bolnykh rasseiannym sklerozom [Physical rehabilitation of patients with multiple sclerosis]. URL: <http://sportlib.info/Books/XXPI/2006N2/p70-77.htm> (In Russian).
4. Nykolaev E. L., Poluэktov M. H., Vasyleva N. V., Holenkov A. V. (2017) Psykhoterapiya v lecheny u reabylytatsyy bolnykh rasseiannym sklerozom [Psychotherapy in the treatment and rehabilitation of patients with multiple sclerosis]. Zhurnal nevrolohyy u psykhyatryy [ournal of Neurology and Psychiatry]. Vol. 12, pp. 132–140. (In Russian).
5. Peresedova A. V., Chernykova L. A., Zavalysyn Y. A. (2013) Fyzycheskaia reabylytatsiya pry rasseiannom skleroze: obshchye prynstury y sovremennye vysokotekhnolohychnye metody [Physical rehabilitation for multiple sclerosis: general principles and modern high-tech methods]. Aktualnye voprosy nevrolohyy y neirokhyrurhyy [Topical issues of neurology and neurosurgery]. Vol.10. pp. 14–21. (In Russian).
6. Tets A. B., Kalashnykova Y. V., Povytchan O. Yu. (2017) Znachenye fyzycheskoi reabylytatsyy v kompleksnom lecheny rasseianno skleroza [The importance of physical rehabilitation in the complex treatment of multiple sclerosis]. Fyzychna reabilitatsiia ta rekreatsiino-ozdorovchi tekhnolohii [Physical rehabilitation and recreational and wellness technologies]. Vol. 2. pp. 75–87. (In Russian).
7. Shkolnyk V. M., Baranenko O. M., Pohorelov O. V., Kalbus O. I. (2014) Suchasni pidkhody do likuvannia pry zahostrenni rozsiianoho skleroza z pozytsii dokazovoi medytsyny [Modern approaches to treatment for exacerbation of multiple sclerosis from the standpoint of evidence-based medicine]. Ukrainskyi medychnyi chasopys [Ukrainian Medical Journal]. Vol. 4(102). pp. 108–111. (In Ukrainian).

УДК 615.83-055.1:616.379-008.64

Луценко С. Г.
старший викладач,
Національний університет «Запорізька політехніка»,
Голуб Б. С.
магістрант,
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

КОМПЛЕКСНА ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ СЛАБОЧУЮЧИХ ДІТЕЙ 12-15 РОКІВ З ПОРУШЕННЯМ ПОСТАВИ

У статті обґрунтовано комплексну фізичну терапію слабочуючих дітей 12-15 років з порушенням постави. Питанню фізичної реабілітації цієї категорії приділяють велику увагу, однак існує низка проблем, пов'язаних з особливостями розвитку їхньої рухової сфери, фізичного розвитку та фізичної підготовленості.

Ключові слова: комплексна фізична терапія, слабочуючі діти 12-15 років з порушенням постави.

Луценко С. Г., Голуб Б. С. **Физическая терапия слабослышащих детей 12-15 лет с нарушением осанки.** В статье обоснована комплексную физическую терапию слабослышащих детей 12-15 лет с нарушением осанки. Вопросы физической реабилитации этой категории уделяют большое внимание, однако существует ряд проблем, связанных с особенностями развития их двигательной сферы, физического развития и физической подготовленности.

Ключевые слова: комплексная физическая терапия, слабослышащие дети 12-15 лет с нарушением осанки.

Lutsenko S. G., Golub B. S. Complex physical therapy of visually impaired children 12-15 years with postural impairment. The article substantiates complex physical therapy of visually impaired children of 12-15 years with postural impairment. Physical rehabilitation in this category is receiving a great deal of attention, but there are a number of problems related to the peculiarities of the development of their motor sphere, physical development and physical fitness.

Correction of the motor sphere of deaf children, the use of means and methods of physical rehabilitation becomes a necessary condition for solving the problem of their adaptation to the conditions of modern life. Children need to be trained in the rapid execution of a number of movements, to develop their motor response in games, to change the conditions of use of the formed skills and abilities. The use of sound in physical rehabilitation procedures helps to develop a sense of rhythm, vibrational sensitivity, to distinguish between slow and fast sounds, which contributes to the development of auditory perception. Purpose of therapeutic physical culture: correction of lag in physical development; acceleration of auditory rehabilitation; improving the overall condition through normalization and increasing the functional reserve of internal organs; overcoming general hypodynamia.

In order to increase physical activity in physical rehabilitation procedures, it is recommended to use rhythmic music with pulsating color modes (red, yellow and green), appropriate to the task and structure of the physical activity performed by children.

Key words: complex physical therapy, visually impaired children 12-15 years with impaired posture.

Постановка проблеми. Т. В. Бірюкова зазначає, що сенсорні системи тісно пов'язані з фізичним, психічним розвитком та рухом дітей [2, с. 24]. Вчена наголошує, що виключення будь якої системи аналізаторів означає порушення всього ходу розвитку дитини. За статистичними даними значна кількість дитячого населення України має порушення слуху [2, с. 24]. Питанню фізичної реабілітації цієї категорії дітей приділяють велику увагу, однак існує низка проблем, пов'язаних з особливостями розвитку їхньої рухової сфери, фізичного розвитку та фізичної підготовленості [2, с. 24].

Л. В. Борщевська зазначає, що на сучасному етапі розвитку науки і техніки відбулися революційні зміни в галузі реабілітації дітей з порушеннями слуху [3, с. 7]. Вчена підкреслює, що з'явилися об'єктивні методи діагностики, які дають змогу виявити порушення слуху у новонароджених малюків; створено високоефективні цифрові слухові апарати; розроблені технології слухопротезування дітей раннього віку; широко застосовується метод кохлеарної імплантації, який забезпечує людям зі значною втратою слуху можливість чути; впроваджуються у практику новітні педагогічні методи реабілітації дітей раннього віку зі зниженим слухом та глухих [3, с. 7].

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питання, пов'язані з фізичною терапією слабчучих дітей 12-15 років з порушенням постави розглядали такі вчені та автори О. Афанасьєва [1], Т. В. Бірюкова [2], Л. В. Борщевська [3], Н. А. Деделюк [4], О. М. Заставна [5], Ю. В. Карпуніна [6], Ю. В. Копочинська [7].

Мета дослідження полягала у обґрунтуванні комплексної фізичної терапії слабчучих дітей 12-15 років з порушенням постави.

Методи дослідження: аналіз та узагальнення даних науково-методичної літератури.

Результати дослідження. Т. В. Бірюкова зазначає, що корекція рухової сфери глухих дітей, застосування засобів та методів фізичної реабілітації стає необхідною умовою вирішення проблеми їх адаптації до умов сучасного життя [2, с. 27].

Ю. В. Копочинська вказує, що доля дитини з порушенням слуху визначається такими факторами, як вік, в якому виникло порушення слухової функції, термін виявлення дефекту, ступінь порушення слуху та правильність оцінки потенційних можливостей залишкової слухової функції, своєчасність початку реабілітаційних заходів [7, с. 63]. Виявлення вродженої туговухості у новонародженої дитини досить важливо, так як час початку лікування та сурдопедагогічна робота являються визначальними факторами в проблемі реабілітації дітей з туговухістю та глухотою. Своєчасний та правильний діагноз робить можливою більш успішну інтеграцію дитини в мовне середовище [7, с. 63].

Н. А. Деделюк у навчально-методичному посібнику для студентів «Теорія і методика адаптивної фізичної культури» зазначає, що причини і локалізація пошкодження органу слуху впливають на сприйняття звуків [4, с. 21]. Глухота впливає на зниження рівня здоров'я. Аналіз анатомо-фізіологічних зв'язків слухового аналізатора з іншими органами і системами організму показує, що пошкодження органу слуху може викликати порушення [4, с. 21]:

- рефлексорних рухових реакцій на слухові подразники;
- відчуття рівноваги;
- функції окорухових м'язів;
- функції оральних, артикуляцій, фарин- і ларингеальних м'язів;
- несвідомих автоматичних рухів, що забезпечуються екстрапірамідною системою;
- вегетативних реакцій організму [4, с. 21].

Ю. В. Копочинська вказує, що нормальна функція органу слуху має вирішальне значення для загального розвитку людини [7, с. 62]. Вчена зазначає, що це визначається тим, що слуховий аналізатор є одним із основних каналів, завдяки чому людина одержує інформацію про навколишній світ. Нажаль, останнім часом збільшилась кількість дітей, що мають вроджені вади слуху [7, с. 62].

Т. В. Бірюкова зазначає, що рішення проблеми корекції рухової сфери пов'язано з розвитком і тренуванням функції рівноваги, формуванням правильної постави, корекцією і профілактикою плоскостопості, розвитком дихання, координації рухів [2, с. 27].

О. М. Заставна метою проведення кінезітерапії вважає:

- корекцію відставання у фізичному розвитку;
- прискорення слухомовленнєвої реабілітації;

➤ покращення загального стану через нормалізацію і збільшення функціонального резерву внутрішніх органів;

➤ подолання загальної гіподинамії [5, с. 14].

О. Афанасьєва розробила комплексну програму фізичної реабілітації для слабочуючих дітей зі сколіотичною поставою, яка спрямована на корекцію деформації хребта й профілактику її прогресування, поліпшення функціонального стану дихальної та серцево-судинної систем [1, с. 153]. Програма передбачає використання комплексу засобів: лікувальна гімнастика, масаж, фізіотерапія. У комплекс лікувальної гімнастики входили загальнорозвиваючі та коригуючі вправи, необхідною умовою було використання вправ на витривалість для м'язів спини та живота, здатність утримувати рівновагу тіла, координацію. Коригуючі вправи виконували в положенні максимального статичного розвантаження хребта: лежачи, колінно-ліктьове, колінно-кистьове. При виконанні дихальних вправ контролювали: правильний ритм дихання, координацію дихального акту в спокої і в русі. Особливістю програми є використання дихальної гімнастики за методикою О.М. Стрельникової. Вранці діти самостійно виконували ранкову гігієнічну гімнастику (РГГ) [1, с. 153].

Т. В. Бірюкова зазначає, що одним з важливих корекційних завдань глухих і слабочуючих дітей є розвиток їхнього орієнтування в просторі [2, с. 27]. Вчена вказує, що для цього використовуються вправи, пов'язані зі зміною місцезнаходження дитини і розміщення інвентарю в залі, зміною напрямку й умов руху. Дітей необхідно тренувати у швидкому виконанні ряду рухів, розвивати їх рухову реакцію в іграх, змінювати умови застосування сформованих навичок і умінь. Використання звукового супроводу у процедурах фізичної реабілітації допомагає розвитку відчуття ритму, вібраційній чутливості, розрізненню повільних і швидких звучань, що сприяє розвитку слухового сприйняття [2, с. 27].

О. М. Заставна до розробленої реабілітаційної програми включила зміцнюючий мануальний логопедичний масаж [5, с. 16]. Такий масаж заснований на прийомах класичного масажу. Сеанси проводили за схемою: в підготовчому періоді реабілітації тричі на тиждень, 20 сеансів; в основному періоді реабілітації – два цикли по 15 сеансів з перервою в 3 місяці двічі на тиждень; в заключному періоді – 10 сеансів двічі на тиждень. Початкова тривалість процедури становила 5-7 хв. Потім її поступово збільшували 20-25 хв. [5, с. 16].

Ю. В. Копчинська вказує, що з метою підвищення рухової активності у процедурах фізичної реабілітації рекомендується застосовувати ритмічну музику з пульсуючими колірними режимами (червоного, жовтого і зеленого кольорів), адекватну завданням і структурі рухових дій, виконуваних дітьми середовище [7, с. 64].

Ю. В. Карпукіна пропонує в програму фізичної реабілітації осіб з вадами слуху долучати також спеціальну дихальну гімнастику, розділену на 4 блоки вправ [6, с. 170]:

➤ спеціальні дихальні вправи;

➤ дихальні вправи з проголошенням мовленнєвого матеріалу; активні дихальні вправи в узгодженості з рухами;

➤ рухливі ігри з елементами дихально-мовленнєвої гімнастики.

Вчена зазначає, що такі спеціальні дихальні вправи включають в себе елементи систем йогів, Стрельникової, Бутейко тощо) [6, с. 170]. При виконанні дихальних вправ з проголошенням мовленнєвого матеріалу дитині пропонується озвучити німу артикуляцію, вимовити звук на тривалому видиху. При активних динамічних вправах повинна бути певна узгодженість темпу і амплітуди між дихальними органами і кінцівками. Повинен дотримуватися певний ритм і глибина дихання. Якщо буде відсутня узгодженість амплітуди та ритму з рухом тіла, то буде порушуватися динаміка дихального акту. При таких вправах не можна затримувати дихання, воно має бути спокійним і вільним [6, с. 170].

Висновки. Проведений аналіз наукової літератури щодо фізичної терапії слабочуючих дітей 12-15 років з порушенням постави засвідчив про недостатню увагу науковців до цього питання.

Література

1. Афанасьєва О. Вплив комплексної програми фізичної реабілітації на функціональний стан хребта слабочуючих дітей середнього шкільного віку з порушенням постави. Спортивний вісник Придніпров'я. 2013. № 1. С. 152-155.
2. Бірюкова Т. В. Вплив засобів фізичної реабілітації на фізичний розвиток дітей з вадами слуху. Рекреація, фізична терапія, туризм: досвід, проблеми, перспективи: Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю; під ред. Гурової А. І., Юрченка В.В. Херсон, ФОП Вишемирський В.С., 2018. С. 24-29.
3. Борщевська Л. В. Діагностика та реабілітація дітей з порушеннями слуху на сучасному етапі. Дитина із сенсорними порушеннями: розвиток, навчання, виховання: зб. наук. праць: вип. 3. /за ред. Колупаєвої А.А. – К.: Педагогічна думка, 2012. С. 6-12.
4. Деделюк Н. А. Теорія і методика адаптивної фізичної культури : навч.-метод. посібник для студентів. Луцьк : Вежа-Друк, 2014. 68 с.
5. Заставна О. М. Принципи створення комплексної програми фізичної реабілітації дітей після кохлеарної імплантації. Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. 2016. № 2. С. 11-18.
6. Карпукіна Ю. В. Значення дихальних вправ під час фізичної реабілітації для осіб з вадами слуху. Український журнал медицини, біології та спорту. 2017. № 2 (4). С. 168-171.
7. Копчинська Ю. В. Фізична реабілітація дітей з порушенням слуху. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). Випуск 4 (47) 2014. С. 62-65.

Reference

1. Afanasieva O. (2013) Vplyv kompleksnoi prohramy fizychnoi reabilitatsii na funktsionalnyi stan khrebtva slabochuiuchykh ditei serednoho shkilnoho viku z porushenniam postavy [Influence of a comprehensive program of physical rehabilitation on the functional state of the backbone of low-impaired middle school children with postural impairment]. Sportyvnyi visnyk Prydniprovia [Sports Bulletin of Dnieper]. Vol. 1. pp. 152–155. (In Russian).
2. Biriukova T. V. (2018) Vplyv zasobiv fizychnoi reabilitatsii na fizychnyi rozvytok ditei z vadamy slukhu [Influence of the means of physical rehabilitation on the physical development of children with hearing impairments]. Rekreatsiia, fizychna terapiia, turizm: dosvid, problemy, perspektyvy: Zbirnyk materialiv Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii z mizhnarodnoiu uchastiu [Recreation, physical therapy, tourism: experience, problems, perspectives: Collection of materials of the All-Ukrainian scientific-practical conference with international participation]; pid red. Hurovoi A. I., Yurchenka V.V. Kherson, FOP Vyshemyrskyi B.C., pp. 24–29. (In Ukrainian).
3. Borshchevska L. V. (2012) Diahnostyka ta reabilitatsiia ditei z porushenniamy slukhu na suchasnomu etapi [Diagnosis and rehabilitation of children with hearing impairment at the present stage]. Dytna iz sensorynymy porushenniamy: rozvytok, navchannia, vykhovannia: zb. nauk. Prats [Child with sensory disorders: development, education, upbringing: coll. Sciences. of works]; za red. Kolupaievoi A.A. K.: Pedahohichna dumka, 2012. pp. 6–12. (In Ukrainian).
4. Dedeliuk N. A. (2014) Teoriia i metodyka adaptyvnoi fizychnoi kultury : navch.-metod. posibnyk dlia studentiv [Theory and methodology of adaptive physical culture]. Lutsk : Vezha-Druk, 2014. 68 s. (In Ukrainian).
5. Zastavna O. M. (2016) Pryntsypy stvorennia kompleksnoi prohramy fizychnoi reabilitatsii ditei pislia kokhlearno implantatsii [Principles of creating a comprehensive program of physical rehabilitation of children after cochlear implantation]. Pedahohika, psykholohiia ta medyko-biologichni problemy fizychnoho vykhovannia i sportu [Pedagogy, psychology and medical and biological problems of physical education and sports]. Vol. 2. pp. 11–18. (In Ukrainian).
6. Karpukhina Yu. V. (2017) Znachennia dykhalnykh vprav pid chas fizychnoi reabilitatsii dlia osib z vadamy slukhu [The importance of breathing exercises during physical rehabilitation for people with hearing impairments]. Ukrainskyi zhurnal medytsyny, biolohii ta sportu [Ukrainian Journal of Medicine, Biology and Sport]. Vol. 2 (4). pp. 168–171. (In Ukrainian).
7. Kopochnska Yu.V. (2014) Fizychna reabilitatsiia ditei z porushenniam slukhu [Physical rehabilitation of hearing impaired children]. Naukovyi chasopys NPU imeni M.P. Drahomanova Serii 15. Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoi kultury (fizychna kultura i sport) [Scientific journal of NPU named after M.P. Drahomanov Series 15. Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports)]. Vol. 4 (47) pp. 62–65. (In Ukrainian).

**Лювей Ю,
аспірант**

**Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського, м. Львів,
Каратник І.В.,**

к.фіз.вих., доц. каф. спортивних та рекреаційних ігор

Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського, м. Львів,

Пітин М.П.,

д.фіз.вих., проф.,

Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського, м. Львів,

Херсонський державний університет, м.Херсон

ФИЗИЧНА ПІДГОТОВКА КВАЛІФІКОВАНИХ БАДМІНТОНІСТІВ НА ЕТАПІ ПОПЕРЕДНЬОЇ БАЗОВОЇ ПІДГОТОВКИ: НАПРЯМ ДОСЛІДЖЕННЯ

Динамічна зміна правил змагань впливає на структуру та зміст змагальної діяльності та, відповідно, на вимоги до структури та змісту системи підготовки (окремих її сторін) спортсменів на усіх етапах багаторічного удосконалення. Мета: визначити актуальність напрямку дослідження з удосконалення фізичної підготовки кваліфікованих бадмінтоністів на етапі попередньої базової підготовки. Результати. Виявлене актуальне науково-практичного завдання сфери фізичної культури та спорту пов'язане із наявним протиріччям між сучасними вимогами до фізичної підготовленості кваліфікованих спортсменів у бадмінтоні в умовах тренувальної та змагальної діяльності та недостатнім обґрунтуванням теоретичних та методичних положень фізичної підготовки кваліфікованих бадмінтоністів на етапі попередньої базової підготовки. Послідовними етапами реалізації наукового дослідження щодо фізичної підготовки кваліфікованих бадмінтоністів на етапі попередньої базової підготовки є такі: виявлення проблемного поля, визначення вимог до кваліфікованих бадмінтоністів в умовах змагальної діяльності та їх параметрами тренувальної роботи, розробка програми фізичної підготовки кваліфікованих бадмінтоністів на основі об'єктивних показників оперативного контролю та перевірка її ефективності.

Ключові слова: актуальність, дослідження, бадмінтон, фізична підготовка, кваліфіковані, спортсмени.

Лювей Ю, Каратник І.В., Пітин М.П. Физическая подготовка квалифицированных бадминтонистов на этапе предварительной базовой подготовки: направление исследования. Динамическое изменение правил соревнований влияет на структуру и содержание соревновательной деятельности и, соответственно, требований к структуре и содержанию системы подготовки (отдельных ее сторон) спортсменов на всех этапах многолетнего совершенствования. Цель: определить актуальность направления исследований по совершенствованию физической подготовки квалифицированных бадминтонистов на этапе предварительной базовой подготовки. Результаты.